

Egyetértés

POLITIKAI NAPILAP

DEBRECZEN, 1920.

II. ÉVFOLYAM. 201. SZÁM.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 3

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy hónapra 25.— K Félévre . . . 150.— K
Negyedévre 75.— K Egész évre 300.— K

EGYES SZÁM ÁRA 1 KORONA.
Kapható az összes dohányfüzsédekben és az utcai árusítóknál

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ferencz József-ut 28., I. em. (passage)
a városi börtönben.

Megerősítették a debreczeni vitézi telkek határozatát.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Megirtuk annak idején, hogy Debreczen város közgyűlése azt a határozatot hozta, hogy vitéz katonák jutalmáért 300 hold földet adományoz a vitéz katonák részére és ez adományát *Horthy-alapítvány*-ként adja.

Az erre vonatkozó határozatot a belügyminiszter elismeréssel hagyta jóvá. A tanács csütörtökön tárgyalta a jóváhagyó leiratot s utasította *Vadász Emil* gazdasági intézőt, hogy alkalmas területet keressen és hozzon javaslatba a vitézi telkek kijelölése és átengedése céljából. *Maqoss György dr.* főügyészt pedig fölkérte, hogy az adományra vonatkozó alapító levelet készítse el és mutassa be.

Szeptember 12-én lesz ítélet a Tisza-gyilkosság ügyében.

Budapest, szeptember hó 2. A Tisza-gyilkosság bűnpere befejezéshez közeledik, a tanúhallgatásokat a jövő héten befejezik. A hadosztálybíróóság szeptember 12-én hirdeti ki az ítéletet. Ma a pör tárgyalása szünetel. Legközelebbi tárgyalási nap holnap lesz.

Ideiglenes árusító sátrakat nem engedélyeznek.

A városi tanács elé naponként érkeznek kérvények, hogy engedélyezze árusító sátrak felállítását.

A tanács már régen arra a nagyon helyes álláspontra helyezkedett, hogy ilyen bódékkal nem engedí tovább is elrútitani az utcákat és köztereket s ezért nemcsak nem ad ki ilyen engedélyeket, de a meglévőknél kiküszöbölésére is törekedni fog.

Ennek dacára a kérvényező tömege jelentkezik sátrorogásért. A csütörtöki tanácsülésen is voltak ilyen kérvények, amelyeket a tanács természetesen elutasított s újból megerősítette azt az elvi állásfoglalást, hogy köztereken és utcákon árusító sátrak felállítására engedélyt nem ad ki.

A numerus clausus a nemzetgyűlés előtt

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Budapest, szeptember 2. A nemzetgyűlés mai ülését fél tizenegy órakor nyitotta meg *Rakovszky István* elnök.

Ruppert Rezső a mentelmi bizottság előadója ismertette a bizottság jelentését *Huber János* ügyében, akit a lapja, a *Neue Post* által megtámadott *Gundisch Guido* és *Herzog Ottó* följelentettek. Mivel azonban *Huber János* a cikk szerzőjét kiadta, felelősségre nem vonható s így a Ház a bizottság javaslatára nem függesztette föl *Huber János* mentelmi jogát.

Ezután harmadszori olvasásban elfogadták a botbüntetésről szóló javaslatot, majd

az egyetemi beiratkozások rendjének szabályozásáról, röviden a numerus claususról szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

Usetty Ferenc dr., a közoktatási bizottság előadója, ismertette a javaslatot. A rettenetes károkból — mondta — amelyeket szenvedtünk, tanulnunk kell. Revízió alá kell venni a multat. Szakítani kell az Európászerte elterjedt tan szabadsággal. Az egyetemnek nemcsak tudományt tanít, hanem életre előkészítő intézmények is. A magyar állam elsősorú kötelessége, hogy a hallgatók számát kontingentálja.

Haller István kultuszminiszter: A multban sokszor koncessziót tettek a nemzeti szempontnak a rovására, csak hogy humanus, liberális színben tűnjének föl. A magyar intelligencia arra törekedett, hogy a magyar nemzetet sajátos jellegétől megfosssa. Régen minden törekvést a numerus clausus behozatalára antiszemita törekvésnek mondtak, mert a zsidóság találva érezte magát. Szakítani kell a felfogással, hogy aki érettségi bizonyítványt kapott, jogosítva van az egyetemre járni, pedig csak képesítve. Most megakarjuk válogatni azokat, akik a nemzet vezetői lesznek. Mi tudósokat akarunk, de nem Jásziakat, Pichleket, Alexandereket, nem olyan tudósokat, akik idegenben keletkezett elméleteket erőszakolnak reánk. A felső oktatástól olyan tanárokat várunk, akik magyar jellemű ifjakat küldenek ki az életbe.

Magyar érzésű írók kellenek, nem olyan írók, akik a magyar

nyelvet jargon nyelvévé teszik. Az ugynevezett magyar irodalomban magyarok egyre ritkábban találhatók. A fertőző központ Budapest. A magyar olvasó közönséget nem kozmopolitává, hanem magyarrá kell tenni. A magyar faj szupremációját meg kell védeni, előmozdítani. Ez a törvényjavaslat erre szolgál. Helyre kell állítani az iskolai fegyelmet és a diákok idejének meg kell oszlani az iskola, a tanulószoba, a játszótér és templom között. Megreformálta az egyetemet, hogy a középiskolai tanárképzést megjavítsa s megreformálja a tanítóképzést, hogy jobb tanítókat kapjon.

Drozdy Győző: Elég rosszul.

Haller István: Nem hinném, hogy rosszul. A képviselő urnak is jobb lett volna, ha 4 év helyett 6 évig járt volna a képzőbe. A numerus clausussal új korszak kezdődik. Hiába hivatkoznak *Kossuth Lajosra*, *Deák Ferencre*, *Eötvös Józsefre*, *Szilágyi Dezsőre*. Ez nincs hatással reánk. Nem törődünk a világ vállveregetésével, hanem haladunk a kitűzött cél felé. (A középben és baloldalon taps.)

Az elnök tíz percere szünetet rendel el.

Pallavicini György ögróf: Nem volt szándékában tegnap nagyatádi *Szabó Istvánt* támadni a Házban. Hiszen ő volt az, aki a *Hadik-kormányban* öt ajánlotta. A forradalomban résztvettek felelősségrevonása programmszerű volt már a nemzetgyűlés elején s most amikor a forradalom szennye a Tisza-gyilkosság bűnpörének tárgyalásából nyilvánosságra került, akkor szükséges, hogy a kormány vegye kezébe a dolgot és a felelősségrevonás kérdésében intézkedjék.

Nagyatádi Szabó István földmivelésügyi miniszter: *Pallavicini* beszédében támadást lát. Nem akart tegnap élesen támadni, de tény, hogy *indítványozta a Berinkey-kormány tagjainak vád alá helyezését*, mert azok gyáván átadták a hatalmat. Ezt ő magára is vonatkoztatta, mert ő is tagja volt a kormánynak. De kijelenti, hogy *Berinkey lemondása* előtt két héttel ő már beadta lemondását, amit azonban nem intéztek el. Annak idején kényszerűségből vállalta a miniszteri állást, most is csak azért lett miniszter, mert úgy látta, hogy a pártegységet csak úgy tarthatják fenn és a kitűzött célt a földbirtok reformot

csak úgy valósíthatják meg, ha ő tárcát vállal.

Bérky Gyula és *Zákány Gyula* felszólalása és a pénteki napirend megállapítása után az ülés 2 órakor véget ért.

Lefoglalják a jogtalan vagyonokat.

Budapest, szept. 2. A Budapesti Közlöny csütörtöki számában egy miniszteri rendelet jelent meg, mely a következőket mondja: *A pénzügytervezet kötelesek zárolni az 1918. év október 31. napja után, 1919. augusztus 6-ig bezárólag, betéti könyvre, folyószámlára, vagy letétként elhelyezett minden olyan készpénzt, vagy egyéb vagyont, melyre nézve a körülmények alapján az a gyanu lehet, hogy az államkincstártól, közhataloságtól, vagy más jogszervi tulajdonostól jogtalanul vonattak el.*

A pénzügytervezet kötelesek a zárolásról a lefoglalt vagyon tulajdonosát értesíteni, akinek jogában áll a zárolás ellen 25 napi záros határidőn belül előterjesztést tenni.

Polgárháború Irországban

Berlin, szeptember 2. Dublinból jelentik, hogy *Quenstownban* még mindig heves utcai harcok folynak. A sinn-feinok barikádokat építenek. A legutóbbi harcoknak 15 halottja, száznál több sebesültje volt. A politikai és felekezeti gyűlölet *Belfostban* a legvadabb erővel tombol. Valóságos polgárháború dühög a protestánsok és katolikusok között. A protestáns és ulster seregek harcban állanak egymással. Az utolsó négy nap alatt 18 embert lőttek agyon. A kórházak megteltek. Ha a letartóztatott yorki polgármester meghal, a harcok minden képzeltet felülmuló hevességgel folynak egész Irországban kiterjeszkedni.

Románia cáfolja a kis antantot.

A Bukarestben megjelenő *Indraptarea* a különböző jelentésekkel szemben kijelenti, hogy Bukarestben semmiféle politikai szerződést sem írtak alá *Cseh-Szlovákia* és *Románia* között. *Benes* látogatása csak udvariassági aktus volt.

Adomány. *Szabó György* kereskedőnek a Csecsemővédelmi-alap javára befizetett 200 koronás adományáért ezúton mond köszönetet Debreczen szab. kir. város Népjóléti Hivatala.

KÖZGAZDASÁG

A mai tőzsde.

Budapest, szeptember 2. A tőzsde megnyitása nyugodt volt és élénk forgalom mellett a kulissz- és korlát-papirokban vételkedv uralkodott. A tőzsdeidő felében a spekuláció tartózkodó volt, mind- amellett a legtöbb érték megtar- totta tegnapi záró árfolyamát. A Déli Vasutban ma is élénk üzlet volt. Salgótarján 175 koronával, az Atlantika 400 és a Levante 200 koronával emelkedett. Keres- settek voltak a fapapírok, de nagy áremelkedést nem értek el.

A valutapiac szilárd volt.

Lei 5'45—5'65, márka 5'00—5'25, angol fontsterling 860—875, francia frank 16'75—17'50, svájci frank 39'50—41'50, dollár 245—255, Napoleon arany 810—825, lira 11'50—11'90, Román rubel 320—340, szokol 4'00—4'20, korona dinár 8'90—9'20, frank dinár 8'90—9'10, léva 4'00—4'25, osztrák korona 93—100.

A Debreczeni Gazdasági Egyesület szeptember hó 5-én vasárnap, délután 4 órakor a vá- rosháza közgyűlési termében vá- lasztmányi ülést tart, melyen az őszi vetőmag szükséglet sürgős beszerzéséről, a korpa szükséglet biztosításáról és a mezőgazdasági kamaráról fognak tárgyalni.

Hol adja el a gazda termés- feleslegét? Saját maga intézménye- nek, a Mezőgazdák Hitelszövetkezetének. A szövetkezet a legmagasabb áron vesz árpat, zabot, tengerit, hüvelyeseket. A gazdák nagy előszeretettel keresik fel a mutatóval a szövetkezetet (Csapó-u. 30.), hogy a gazdatársadalom maga értéke- sitse a maga hasznára termésteleségét.

Szedik már a szőlőt. A mult heti őszi eső tönkretette a szőlőt. Egyes gazdák, hogy a szőlő további rothadását megakadályoz- zák már szedik a szőlőt. Előbb csak a csemege szőlők, a más- fajta rothadtját szedik, de csak- hamar rákerül a sor a többire is. Erre kényszeríti a szőlősgazdákat a bizonytalan vagyonbiztonság a kerteken. A szőlőskertek tele van- nak telepítve. Az új lakók pusztítják a gyümölcsöt és szőlőt egy- aránt. Gondolhatni micsoda sa- vanyu bor lesz a féleretlen le- szedett szőlőből. Az alma, dió, szilva megérett. Általában szedik már. Mindkettőből bőtermés ígér- kezett, de a sok eső nagy pusztí- tást okozott benne.

Nagy kár a szénatermes- ben. A sarju széna a kaszálókön le van vágva, a nedves idő miatt heteken át renden fekszik és ha tovább ilyen nedves, nyálkás idő lesz, ott rothad el az egész. A gyönyörű szénatermést nagy ve- szély fenyegeti.

Időjárás. A mult heti őszi esős idő után pár napi derült idő megörvendeztette a gazdákat. Most újra beborult és csepereg az eső. Nagy kárt tesz a szőlő, gyümölcs és szénatermésben.

Nincs vetőmag. A vetőmag- ban óriási a hiány. De ismerve a bürokrácia ólomlábat, a gaz- dák nem bíznak abban, hogy kellő időben meg is fog érkezni. Ezért a nagyobb termelők nyakukba veszik a határt és tanyáról ta- nyára járnak, hogy pár százsa vetőmagot kapjanak. A debre- czeni Gazdasági Egyesület most írja össze a szükségletet és próbál segíteni a súlyos bajon.

Egyszerű, fekete vasszínű érckoporsóba helyezték dr. Dicsőfi Józsefet.

A városi tanács és testületek részvéte. Ma délelőtt 10 órakor lesz a temetés.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Egyszerű, fekete, vasszínű érckoporsóba helyezték dr. *Dicsőfi Józsefet* a debreczeni ref. egyház nagy halottját. Az ősi főiskolán, a konzisztóriális házban, a ref. főgimnázium épületén fekete zászlók lengenek. *Gyászol a Kálvini- nista Róma!*

A mélységes részvét imponáns módon nyilvánult meg városzerte. A ref. presbyterium, amelynek dr. *Dicsőfi József* elnöke volt s így a legközelebb állt hozzá, a legelső között kondoleált Nagy József pénzügyigazgató vezetésével. A küldöttség tagjai voltak: Uray Sándor, Polgári József, Ju- háász Ignác, Kardos László, Erdőss József, Sass Béla, Dávid Kálmán. A presbyterium díszes koszorút is helyez a ravatalra, amelynek szalagján ez a felírás.

Szeretett lelképásztornak a debreczeni református egyház.

A városi tanács csütörtökön tartott ülésén foglalkozott a gyász- esettel.

A városi tanács Dicsőfi József dr. halála felett mély részvétét fejezi ki s emléket és érdemeit jegyzőkönyvben örökítette meg s kimondta, hogy koszorúmegváltás címén 1000 koronát ad a debre- czeni református egyház árva- alapjára, mivel az elhunyt nagy pártfogója volt az árváknak.

A város tanácsa egyben ki- mondta azt is, hogy a temetésen testületileg részt vesz s valamennyi városi kocsit rendelkezésre bocsá- tanak.

A tanács a gyászoló családnak a következő részvétiratot intézte:

Nagytisztelétű
őzv. dr. Dicsőfi Józsefné urnőnek
Helyben.

A városi tanács sajnálattal és mély megindulással vette tudomásul, hogy dr. Dicsőfi József ur, debreczeni lelki- pásztor és a debreczeni ref. egyház Presbyteriumának lelkészelnöke el- hunyt.

Amidőn az elhalálozás felett őszinte részvétünket nyilvánítjuk, kívánjuk, adjon a Mindenható vigasztalást és erőt a nagy csapás elviselésére.
Debreczen, 1920 szeptember 2.

Csóka Sámuel,
polgármesterh. főjegyző.

Misztli Károly,
jegyző.

A debreczeni ref. Egyház nagy- tisztelétű Presbyteriumának
Helyben.

A városi tanács ma tartott ülésé- ben sajnálattal és mély megindulá- sal vette tudomásul dr. Dicsőfi Jó- zsef ur, a debreczeni ref. Egyhá- z Presbyteriuma lelkészelnökének elha- lálozását.

Amidőn az elhalálozás felett őszinte részvétét fejezi ki, kívánja, hogy a debreczeni ref. egyház e nagy vesz- teségét a Mindenható mielőbb pó- tolja.
Debreczen, 1920. szeptember 2

Csóka Sámuel,
polgármesterhelyettes,
főjegyző,

Dr. Miszti Károly,
jegyző.

A gyászoló családnál a kis- templomi parochián egymásnak adták a kezébe a kilincset a kondoleálók. Az első között voltak Szomjas Gusztáv főispán, hegy- közszentimrei Wolff János nyu-

galmazott tábornok, dr. Dóczy Imre, dr. Csánky Benjámin, Sass Béla egyetemi tanárok és még nagyon sokan. Testületileg fe- jezte ki mély részvétét a ref. kollégium, az egyetemi ref. theo- lógia tanári kara, a debreczeni itelőtábla bírói kara és még szá- mosan.

Szomoruan érdekes játéka a sorsnak, hogy mintegy tíz-tizen- két évvel ezelőtt hasonlóan aug. 31-én érte a debreczeni refor- mátus egyházat nagy gyász és veszteség.

Néhai Kiss Albert, a Dicsőfi József elődje is augusztus hó 31-én halt meg

és egy jó évtizedre rá hasonló- képpen augusztus 31-én követte a sírba Dicsőfi József.

A ref. egyház egy bizottságot küldött ki a temetés végrehajtá- sára, melynek tagjai: Nagy Jó- zsef helyettes elnök, Ujvári Jó- zsef, Hódy Béla. Tegnap is egész nap ezzel volt elfoglalva az agi- lis bizottság. A Nagytemplomot délszaki növényekkel díszítették föl.

A koporsót ugyanis a Nagy- templomban ravatalozzák föl, de csak zárva.

A temetés délelőtt 10 órakor kezdődik a Nagytemplomból. — Ott az elhunyt lelképásztor volt tanítványa: Csánki Benjámin ref. teológiai tanár mond imát. Az Iparos Dalegyet gyászadalokat fog énekelni. Ezután kikísérik a koporsót a Kossuth-utcai teme- tőbe, ahol dr. Révész Imre lel- kész bucsuztatja el a halottat.

A temetés alatt az összes re- formátus templomok harang- jai megszólalnak.

A nagy temetésen előrelátha- tólag ott lesz az egész kálvinista Róma. A tiszántúli ref. egyház- kerületet dr. *Baltazár Dezső* püs- pök képviseli. Megjelennek továbbá a város, a vármegye, a hatóságok, testületek küldöttségei is.

A presbyterek pénteken délelőtt fél 10 órakor gyülekeznek a ref. egyház tanácstermében.

Az *Egyetértés* ma, pénteken, kora délután megjelenő *esti kiadá- sában* a nagy temetés lefolyásáról már tudósítást fog találni az olvasó.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA

A balmazujvárosi lelkész- választás. Balmazujvárosban Ja- kucs Sándort választották meg ref. lelkészül. Ünnepeles beiktatá- sa szeptember 19-én lesz, ame- lyen jelen lesz dr. *Baltazár Dezső* püspök is.

A hajdunánási főgimná- zium új igazgatója. A hajdu- nánási ref. főgimnázium igazgató- jául *Márk Imrét* választották meg.

A női felső keresk. iskolában az év megnyitása 4-én 9 órakor lesz. Beiratkozni 9—12 és 3—5 óráig lehet.

Az Egyetértés szerkesztő- ségének és kiadóhivatalá- nak telefonszáma 4.

Üzemek, vállalatok szén- szükségletének bejelentése.

A szénügyek kormánybiztosa a városi tanács kiküldötteinek azt laz ígéretet tette, hogy a szén- termelési lehetőséghez képest ok- tóber hónaptól kezdve a városban levő üzemeket s intézményeket rendszeres szénkiutalásban fogja részesíteni, azokat is, amelyek ma szén hiányában tűzifával fű- tenek.

Felhívjuk ez okból a városban evő üzemeket, vállalatokat, in- tézményeket, gyárakat, központi fűtésre berendezett bérházak tu- lajdonosait, miszerint rövid levél- ben jelentsék be, hogy havonként mennyi szénre tartanak igényt, egyúttal üzemükről, gépi beren- dezésükről adjanak rövid leírást.

Ezen igénybejelentéseket, ame- lyeket a kapott utasítás szerint fogunk a szénügyek kormánybiz- tosához felterjeszteni, szeptember harmadikán délig kérjük a köz- élelmezési ügyosztály hivatalos helyiségében (Piac-utca 9.) be- nyújtani.

Debreczen, 1920 szeptember 2.

Közélelmezési ügyosztály.

Románia, Csehország, Görög- ország és Szerbia szövetsége

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Basel, szept. 2. A Temps je- lenti Bukarestből: Szeptember 10. körül Bukarestben találkozik Sándor szerb trónörökös, Venize- lossz görög miniszterelnök, a cseh kormány megbízottja s tárgyalni fognak a román kormány meg- bízottjaival.

Bélyegző-gyár

és vésőintézet,
PAULO I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 13—65. sz.

Mi a Move? Az utóbbi idő- ben a „Move“ ellen elhangzott támadások arra engednek követ- keztetni, hogy a nagyközönség nincs tisztában a „Move“ eszmé- jével és céljaival. Ezért szüksé- gessé vált a magyar társadalom tájékoztatására az alábbiak köz- lése. A „Move“ a nemzet eszméi és a keresztyén erkölcsi alapon álló magyarságnak képviselője. Törekvése a magyarságot egy tá- borban tömöríteni, a történelmi Magyarország gondolatait ébren tartani; törekvése a katonaság és a polgárság közötti jó viszonyt megteremtetni és az *ifjúságnak, mint a jövő nemzedék, szellemi, testi és vallás erkölcsi nevelését irányítani*, őket az élet nehéz küzdelmeire és a nemzet nagy védelmi harcára előkészíteni. — *Megjegyezzük, hogy a „Move“ politikával egyáltalán nem foglak- kozik és a királyválasztás kérdé- sében minden jó hazafival együtt azon az állásponton áll, hogy e kérdés nem időszzerű és nem a „Move“ hatáskörébe tartozik. — A tiltár.*

HIREK

Nikita király udvari költője zöldségtermelő lett.

Különös és hihetetlen a sors forgandósága még a Fekete-hegyekben, ebben a zord kis országban is, a saját nyelvén Crnagorában, amit elég furán olasz nevével nevezünk Montenegrónak. Tomo Joso Vukicsevics éveken keresztül poéta laureatusa volt a kis királyságnak, azaz elismert legelső költője, amellett saját különudvari kobzosa és dalnoka volt Nikitának, aki pedig vers dolgában nem szorult másra, lévén maga is egyik legkiválóbb költője a délszláv világnak.

Egy balkáni uralkodó azonban félig keleti uralkodó, aki időnként szeret leheveredni a dívánra s az udvari poétának verselnie s dalolnia kell Montenegró régi dicső harcáról, a koszovói katasztrófáról, Márk királyfiról, a nagy délszláv hősről s egyebekről, míg csak el nem alszik. Nem az udvari poéta, hanem az uralkodó.

Ez a kellemes és nyugodt foglalkozása volt Vukicsevicsnek a háboru alatt is mindaddig, míg Nikita el nem menekült országából s Montenegrót Jugoszláviához nem csatolták. Vukicsevics is elvesztette az állását, de ha az utálatos nemzetközi politika meg is fosztotta őt udvari foglalkozásától, a tollával szerzett egy másikat, amely talán nem oly fényes és előkelő, mint az előbbi volt, de bizonyára van oly jövedelmező, sőt talán sokkal jövedelmezőbb. Mert Nikita bőkezű volt ugyan érdemrendek osztogatásában és elismerésben, de pénz dolgában rendkívül fukar volt másokkal szemben. Montenegróban minden jövedelmet magának akart s tudvaleg még a csetinjei „Grand Hotel” is az övé volt.

Az amerikai Vörös Kereszt Podgoritzában kertgazdaságot nyitott, hogy a montenegróiakat a belterjesebb gazdálkodásra megtanítsa s a kertgazdaság mellett iskolagyarmatot is létesített, a montenegrói fiatalság részére. A teljesen letört Vukicsevicsnek ez igen jó gondolatot adott. Hátha kaphatna ott egy kertészi állást, mert ha más nem is tud, de hagymatermeléshez nagyon ért, mint minden montenegrói. — A hagyma ugyanis ott nemzeti eledel, sőt a legtöbb montenegrói familiánál szinte kizárólagos eledel a fekete kenyér mellé, követezképp a hagymatermelés nemzeti foglalkozási ág.

Vukicsevics angolul is tud valamelyest s így angol levelet irt az amerikai Vörös Kereszt kirendeltjéhez. A poéta gyámoltalansága s kedvesen fura angolsága annyira meghatotta a szuperintendenszt, hogy Vukicsevicset megtette a hagymatermelési osztály szakértő-vezetőjévé, oly fizetéssel, mely feledtetni vele a volt udvari foglalkozást.

Térzene. Szeptember 5-től a katonai zenekar a térzenét minden vasárnap délelőtti 12—1 óráig a városnéző előtt tartja meg. Térparancsnokság.

Debreczenben letartóztatták a Zichy grófi uradalmak termelési biztosát.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

A debreczeni rendőrség tegnap megkeresést kapott a kanizsai rendőrségtől, mely kéri, hogy az állítólag Debreczenben tartózkodó Schwarz Jenő magánhivatalnokot tartóztassák le. Közölte az átirat, hogy Schwarz Jenő a kommun alatt gróf Zichy Jenő dunántuli, esőrszi és nagylángi uradalmában termelési népbiztos volt. Ő kommunizálta a nagykereskedés uradalmát és eközben a kommunista erőszakosságok egész sorát követte el.

A debreczeni rendőrség detektívjei nyomozást kezdtek és megállapították, hogy Schwarz Jenő tényleg Debreczenben tartózkodik, Bibó Kálmán budapesti cégnek

itteni képviselője. Ezekután megjelentek lakásán a detektívek és letartóztatták.

A rendőrségen dr. Mayer Andor rendőrfogalmazó kihallgatta Schwarz Jenőt. Beismerte, hogy tényleg termelési népbiztos volt a tiszántúli Zichy uradalomban, de azzal védekezik, hogy a földművelésügyi népbiztosság rendelte ki és a terrorral szemben nem mert fellépni. A kommun leverése után Debreczenbe jött azzal a gondolattal, hogy más életet kezd és itt nem tudja meg a kommunizmus alatti szereplését.

Schwarz Jenőt a rendőrség tegnap délben átadta az ügyészségnek.

Özvegy Sesztina Lajosné

temetése. Tegnap délelőtti 10 órakor temették el óriási részvét mellett özvegy Sesztina Lajosné. A kiterjedt rokonságon kívül ott volt a temetésen Debreczen uris társadalmának színe-java s a városi tanács, amely megszakitotta ezidőre ülését, testületileg jelent meg. Ott voltak Debreczen város legelőkelőbb családjai a gyászolók között: a Weszprémy-, Magoss-, Csanak-, Kardoss-, Szabó-családok s a református egyház részéről Degenfeld József gróf, az egyházkerület főgondnoka. — A temetési szertartás, amelynél Szele György lelkész mondott megható, költői és szívhez szóló szép gyászbeszédet. A Piac-utca 23. számú gyásházban folyt le. A koporsót a koszorúk és virágok tömege borította külső kifejezőjeként annak a nagy tiszteletnek, amelyben az elhunyt urinő állott. A ravatalnál és a sírnál az Iparos dalkör és a főiskolai énekkar énekelt gyászdalokat. A koporsót a gyászoló család tagjaival együtt a résztvevők nagy száma kísérte ki a Kossuth-utcai temetőbe, ahol a Sesztina-család sírboltjában helyezték örök nyugalomra a holttestet.

Menekültek elhelyezése.

Az Országos Menekültügyi Hivatal átiratban értesítette a város tanácsát, hogy örömmel vette tudomásul a város amaz elhatározását, amellyel a nyulasi három barokot átengedte a menekülteknek s kijelentette, hogy ezzel nem tekinti befejezettnek az esetleges segítségnyújtást. Kéri a tanácsot, hogy jelöljön ki épületet, telket, vagy anyagokat, amelyekkel a menekültek részére lakásokat lehet csinálni. A tanács kijelentette, hogy ismételtlen jelöli a DMKE mellett fekvő alkalmas területet.

Megnyílt a köztisztviselők étkezője. Szerdán délben megnyílt az Uránus-mozgó átalakított helyiségeiben a debreczeni köztisztviselők étkezője, amelynek célja, hogy olcsó pénzért jó és bőséges ételmezést adjon tagjainak. Az étkező helyiségei szépek, tiszták és rendesek, a kiszolgálás jó. A vidéken ez az első tiszt-

viselő étkező, amelynek létesítésében sok érdeme van a városnak, amely olcsón, majdnem ingyen engedte át a felszerelést.

Iskolakönyvek, író- és rajzszerkek, füzetek, rajztömbök, táskák, noteszek legjobb beszerzési forrása Antalffy könyvesboltja Szent Anna- és Varga-u. sarok.

Leleplezett buzacsempészet. A debreczeni állomáson nagyarányu buzacsempészt sikertel leleplezni két adóhivatali tisztviselőnek, kik gyanus borszállítmányokat vettek észre az egyik induló tehervonaton és felnyitattak egy hordót, melyben idei buza volt bor helyett. — A hordók felvételénél nem tűnt fel a dolog, mert a buza irtartalma és sulya egyenlő a borral. — A szállítmány tulajdonosai gyanánt hamis nevek vannak feltüntetve. A szállítmányt visszatartották és a nyomozás a legszelesebb körben megindult. A szalak néhány ügynökhöz vezetnek, kik a multkoriban nagyobb mennyiségű buzát vásároltak a közelvidéken.

ISKOLÁSIUKNAK sportsapkák, ingek és puha gallérok legolcsóbban beszerzhetők Frank Imre kalapüzletében, Piac-utca 43.

Fancsovits Nővérek tánciskolája megnyílik a Bika kistermében szept. 15-én. Beiratkozni lehet Batthyányi-u. 10. alatt d. e. 11—1-ig, d. u. 4—6-ig.

LEGROSSZABB NYAKKENDŐIT ujjáalakítják Kolosné nyakkendőtermében, Rákóczi-utca 23.

Budapestről angol-, francia szabónő átalakításokat gyorsan és kifogástalanul készíti, házakhoz ajánkozik. Cim: Margitföld, vendéglő.

NŐI FELÖLTÖK és kosztümök, eredeti bécsi modellek, valamint leánya felöltők nagy mennyiségben érkeztek Frank Sándor céghez, Debreczen, Piac-utca 42.

Állattulajdonosok és husfeldolgozó iparosok figyelmébe. Tudomására hozom az illető gazdáknak, hentes stb. iparosoknak, hogy Honig Emil kereskedőnél részükre 2 vagon sőt bocátok kiárusításra kg-ként 11 K 70 filléres árban. Felhívom az illetőket, hogy sóigényükkel forduljanak az illető céghez. Debreczen, 1920 szeptember 2. Közélelmezési-ügyosztály.

DIÁKOK RÉSZÉRE
tehermentesülést készít
HERMAN,
Károly-utca 31. sz.
Puhagallér 12 kor.

Világhírű „GYUKITS” kalapok
FRANK EDÉNÉL (Magyarázó mellélt).

Nem lehet szedni városi bélyeget. A városi tanács még a román uralom alatt kimondta, hogy headványok és kiadói bélyeges határozatok után 3 koronás városi bélyeget követel. Ezt eddig szedték is és a házi pénztárnak szép jövedelme volt belőle. Ez azonban most megszűnik, mert a pénzügyminiszter véleménye alapján a belügyminiszter értesítette a tanácsot, hogy e bélyegilleték szedésére vonatkozó határozatot nem hagyja jóvá.

Bain, Hindu elbeszélésel hatodik kötete „A nagy Isten Hajában”, megjelent és kapható a „Méliusz” könyvkereskedésben.

Delejtgyújtók, fesszmerők, villanyműszerek, telefonokat készít és javít Földvári, Debreczeni Első Elektrotechnikai-gyár Széchenyi-utca 55. Telefon 168. sz. Tanulók középiskolával felvétetnek.

Téli divatlapok nagy választékban érkeznek és kaphatók a „Méliusz” könyvkereskedésben.

Royal-kávéházban Magyar Imre és Kiss Béla zenekara estenként felváltva muzsikál.

Dr. Szöllösi nemi betegeknek rendel, Hungária-épület.

Önözött vashuzal 2—4 mm. sárga- és veres-rezet, csillárokat veszek. Földvári, Széchenyi-u. 55.

A Közalkalmazottak Beszerzési Csoportjának közleményei. Közöljük tagjaikkal, hogy elkezdtem az Uránus mozgóban folyó évi szeptember 1-én 100 étközvetel megnyílt. A beszerzési csoport vezetősége egy háziipari tanfolyam megnyitását tervezi, ahol a beszerzési csoport tagjai és azok családtagjai egyelőre megtanulhatnak a cirokseprű kötést, kosárfonást és gyékényfonást. Felkérjük a testületi megbízottakat, hogy akik ezen tanfolyamon részt venni kívánnak, azokról állítsanak össze egy kimutatást a résztvevők aláírásával és ezen kimutatásokat a beszerzési csoport irodájában (Pénzügyi-palota földszint 13.) folyó évi szeptember 8-ig adják be. A tanfolyam ingyenes, az időbeosztás tetszés szerinti, az anyagról gondoskodva lesz. A beszerzési csoport intézőbizottsága a testületi megbízottaknak felhatalmazást adott arra, hogy a beszerzési csoport árukiadását ellenőrizhessék. Ebből a célból folyó évi szeptember 8-tól kezdve 15-ig terjedő idő alatt Pénzügyi-palota I. emelet 13. szám alatt a hivatal főnökök által igazolt testületi megbízottaknak igazoló jegyeket fogunk kiszolgáltatni s ez alkalommal a testületi megbízottakat újból lajstromozzuk és napi-beosztásukat igazoló-jegyük átvetelétől számított 8 napon belül közölni fogjuk.

Izr. hitközségi tagok figyelmébe. A Szelichosz-istentiszteletek vasárnap, f. hó 5-én és 12-én reggel 5 órakor, a többi napokon reggel 6 órakor kezdődik. Az előjárásig.

IPAROSOK ÜGYEI

Új iparendedélyek. A városi tanács csütörtöki ülésén a következő új iparendedélyeket adta ki az alábbi díjak kiszabása mellett: Barbócz Gáborné mosóda ipar 1000 korona, ifj. Strebolovszky Lajos fodrász ipar 500 korona, Bundi Mária szatócs ipar 1000 korona, Havas Károly bazáraru kereskedés kisiben és nagyban 2000 korona, Szabó Antal szűcsipar 200 korona, Havas Zoltán fűszer- és vegyeskereskedés 2000 korona, Kálnai András szatócs- és csemegekereskedés 500 korona, Farkas Ilona plüss- és guvré készítés 300 korona.

Zenészek a Pavillon-laktanyában.

a katonai zenekarba felvétetnek. Szükség van: primhedgüs, másodhedgüs, brácsás, cellos, ütőhangszereken játszó zenészekre. Mellékhangszereik bármilyenek lehetnek.

Térparancsnokság.

SZINHÁZ

Blaha Lujzát üdvözli a debreceni színtársulat. Megnépesedett már a Csokonai színház. Kardoss Géza színtársulata együtt van. Tegnapelőtt már társulati gyűlést tartottak, melyből Kardoss Géza igazgató indítványára nagy lelkesedéssel táviratilag üdvözölték a most hetven éves Blaha Lujzát, a nemzet csalogányát, kit annál inkább kedvesen éríthet ez az üdvözlés, mert hisz ő is a debreceni színpadról került a világhíres dicsőség fényébe. Az üdvözlő távirat így szól:

*Blaha Lujza ömeltóságának
Budapest.*

A debreceni Csokonai színház társulata első társulati gyűlése alkalmával a kis-Magyarország legnagyobb művésznőjét hetvenedik születésnapja alkalmából hódolattal üdvözli, régi dicsőségének színhelyéről, a boldog nagy-Magyarország mielőbbi visszaszerzésére és Nagyasszonyunk viszontlátása reményében.

Kardoss Géza, igazgató.

A társulati gyűlésen egyébként Kardoss igazgató és Petrich József főrendező intéztek buzdító szavakat a tagokhoz.

Amerikai Pathé-film az Arany Bika Moziban. A fehérfelegű álarcos második része 8 felvonásban. A maga nemében páratlan sikerrel futott ez a nagy koncepciójú és elejétől végig izgalmas érzékfeszítő bűnügyi dráma, amelynek minden jelenete nagy hatással van a nézőre. Előadások 6 és 8 órákor. Jegyelővétel.

Burlingtoni Jaguár IV. befejező rész: „Alarc nélkül” az Apollóban. Jegyelővétel. Előadások 6 és 8 órákor.

Cinabár I. amerikai Cow-boy bűnügyi történet az Urániában. Előadások 6 és 8 órákor. Jegyelővétel.

SPORT

A Debreczeni Tornaegyesület vasárnapi atlétikai versenye a leaddott nevezésekből itélve, rendkívül érdekesnek és izgalmasnak ígérkezik. A 15 számból álló versenyre a fővárosi és vidéki egyesületek 192 nevezést adtak le, úgy, hogy minden számban nagy mezőnyök küzdenek az elsőségért. Külön érdekessége lesz e versenynek, hogy most fognak első ízben találkozni a katonai és polgári atléták. A legutóbbi katonai atlétikai verseny megmutatta, hogy sok kiváló versenyző van közöttük is. A budapesti egyletek közül a MAC-ból dr. Pápay Frigyes sulydobó, a FTC-ből Toldy István gerely- és diszkoszvető, a Műegyetemi Atlétikai és Football Clubból Tóth Ferenc magas- és hármassugró, a BEAC-ből Payor Henrik rövidtávfutó, Aczél Pál távolugró, a MOVE Esztergomi Sport Egyesületből Hallasinszky József, Kirkovics Jenő, Tolnay Pál, Witt Lajos, Zsolt Ernő és Holl Kornél, a Nyiregyházi Torna és Vívó Egyesületből Petrasovszky Leó, Kiss Kálmán, Mácza István, Berkovits László, Tóth László és Fűredi Zoltán, a Szolnoki Máv. S. E.-ből Németh Gyula, Szathmáry Sándor, Marscheid Gyula, Simon Ferenc, Király Pál, a Hajdunánási A. C.-ből Kovács László, a Hajduböszörményi T. E.-ből Zolnay András, Bácsi Péter, Kovács Nagy Zsigmond és Győrössy János. A verseny délután 4 órákor kezdődik; jegyek előre válthatók Bódogh László cukrászdájában.

Felfüggesztett játékosok. A fegyelmi bizottság Fried Jenő (DKASE) játékjogát a DKASE-DEAC mérkőzésből kifolyólag három hétre, Gónczy Sándor (DVSC) játékjogát a DVSC-DNYSC mérkőzésből kifolyólag két hétre felfüggesztette.

DTE-DKASE. Az egész sportközönség osztatlan érdeklődése előzi meg a vasárnapi DTE-DKASE mérkőzést.

A lengyelek szétverték az oroszok lovasscsapatait.

— Az „Egyetértés” tudósítójától. —

Bécs, szeptember 2. A Neues Wiener Tagblatt jelenti Varsóból: A lengyelek Budieni lovas csapatait teljesen szétverték, az oroszok menekülésszerűen vonulnak kelet felé.

A lengyelek támadása három irányból történt. Északról Heller tábornok, lenn a déli hadsereg, a Sanoknál koncentrált csapatok támadták meg az orosz lovasságot.

Budieni tábornok igyekezett megvert lovasságát déli irányba visszavonni, de ez nem sikerült, mert a lengyel déli hadsereg ebben megakadályozta.

Mivel a nagy esőzések miatt a folyók mind megáradtak, a lengyelek azt remélik, hogy a Bugnál a folyó által feltartóztatott

oroszok fölött megsemmisítő győzelmet arathatnak.

Berlin, szeptember 1. A Dail Mail jelenti Varsóból: A lengyel vezérkar kommunikéje jelenti a galíciai helyzet rosszabbodását. Minden intézkedés megtörtént, hogy az orosz előnyomulást megakadályozzák. Lodzból és Krakóból négy lengyel hadtest indult erőltetett menetelésben Kelet-Galiciába.

Farancia lapok jelentik Rigából, hogy a lengyel fronton harcoló orosz csapatok főparancsnoka nem akar többé a szovjetkormány parancsainak engedelmeskedni.

A valóban érdekes mérkőzésen, mely a DKASE pályán lesz megtartva, bizonyára rekordközönség lesz jelen.

Szakosztályi ülés. Felkérem a DTE footbalszakosztályi tagjait, hogy pénteken este fél 8 órákor pontosan jelenjenek meg. Intéző.

Felhívás. A MASz. északi kerületének bizottsága f. hó 5-én délelőtt 10 órákor az Arany-Bika termében ülést tart. Kérem az atletikai szakosztályok képviselőinek megjelenését. Sennyei Oláh kerületi előadó.

Egy gépgyáros felesége öngyilkos lett.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Budapest, szept. 2. Martos Arthur gépgyáros családjával együtt a Sváb-hegyen nyaralt. — Hétfőn Martosné bejött Gorove-utcai lakásukra. Az asszony megkérdezte a házmestert:

- Nem kerestt senki?
- Nem — felelte a házmester.
- Hát levelém jött-e?
- Nem jött.

Erre az asszony fölment emeleti lakásukra s agyonlőtte magát. Tették oka ismeretlen.

Kifutó leány felvétetik a kiadóhivatalban Ferencz József-ut 26., I. em.

Tisztelettel értesitem, hogy ma nap, azaz pénteken, :: augusztus hó 3-án a ::

:: Mikve ::

megnyílik, így a tisztelt közönségnek kifogástalan állapotban rendelkezésre áll.

Szülők és tanulók figyelmébe!

Tankönyvek az összes elemi- és középiskolák számára, mindenféle iskolai- és rajzszerke nagy választékban kaphatók Debreczen sz. kir. város és a Tiszántuli református Egyházkerület tulajdonát képező

„MÉLIUSZ” könyvkereskedés, zenemű-, papir-, és írószerkereskedésben.
DEBRECZEN, Ferenc József-ut (Piac-utca) 26. sz.

Debreczen város és a Tiszántuli ref. egyházker. könyvnyomda-vállalata.

Eladó házak

Köntöskertben 1600 □-l szőlő, gyümölcsösökkel, 2 szobás lakással. Vétel esetén 30 napra beköltözhető.

Postakertben 1170 □-l veteményes és gyümölcsös 2 szoba-konyhával és melléképületeivel.

Onossai-utcában szép nagy sarokház 3 rendbeli lakosztállyal, 2 üzlethelyiség is van benne.

Késes-utcában szép családi ház, 2 szoba-konyha elfoglalható.

Csapókertben több rendbeli lakosztály, 505 □-l konyhakerti veteményes.

Bihari-telepen 3 rendbeli egyszobás konyhás lakás nagy területtel.

Ajtó-utcában vétel esetén 3 szobás lakásba beköltözhető, üzlethelyiség is van rajta, Kovács műhely, nagy istálló.

Eladó földek

Debreczen határában 25 magyar hold, tanya nélkül, azonnal átvehető.

Uj- és Nagyléta között 80 magyar hold, tanya nélkül, szántó, kaszáló, részben erdős.

Nyiracsád határában 37 magyar holdas, 21 hold tiszta buzatermő, a többi rész kapás-veteményes, körülvéve akáccsal.

Tarr Mihály

törv. bej. cég általános ügynökségi irodája
Király-utca 2. sz. a.

Apróhirdetések az Egyetértés részére felvételnek.

BORSAJTÓK,

szőlőszőlők, tengeri-morzsolók, ekék, vetőgépek, gazdasági szerek azonnal beszerezhetőek a

DEBRECZENI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL.

(Gyártelep: Vargakert, Délisor 19.)

Ugyanott kerékráf-megszorítások hidegen sajtoltó ráffelhuzógépen néhány perc alatt eszközölhetőek.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznapokon 10 szög 10 korona, minden további szó 1 kor. Vasárnap 10 szög 15 korona, minden további szó 1 korona 50 fillér. Vasárnap hatékony az edelt szavak kétszeresen lesznek felezve. Vidékről hirdetői díj postabélyegeken is beküldhető. Hirdetéseket mindenkor déli 12 óráig kérjük feladni. Telefon száma: 4.

AJÁNLAT

Férfi cilinderek-alakítók női girádi kalapot. Piac-u. 38, udvarban balra, hátul. Beliczey kalapos. 3415

Öt ezer koronát fizetek annak, aki 2-3 szobás lakást ajánl. — Értekezni Maróthy-u. 7. a. lehet. 3427

Gyermek- és nagyobb leánykaruk készítését izlésesen és olcsón vállalom. Czegléd-u. 14, kapu alatt jobbra. 3413

Régiség-gyűjtők figyelmébe! 6 darab kínai porcellán eladó. Cim a kiadóban. 3425

Friss élesztő kapható a reggeli órákban Rosenthal Sándornál Csapó-u. 19. sz. 3142

Ó-borok, léta, bagosi, vámospécsi 20-22-24 K literenként is. Egymalom-utca 8. 3424

Gummibélyegzők gyorsan és pontosan készülnek a Debreczeni Első Bélyegzőgyár és könyvnyomdában, Piac-utca 81. szám. 3405

Uri család egy-két középiskolai tanulót teljes ellátásra részben természetbeni ellenszolgáltatás mellett, a tanulásra való felügyelettel elvállal. Cim kiadóban. 3390

Teljes ellátásra 2 iskolás gyermeket elvállal intelligens uri család, külön szobával. Cim a kiadóban. 3408

Dr. Hegedűsné

„Gyermekdivatházában”

Simonffy-u. 2. sz. alatt.

Megérkeztek: Baby holmik, gummi és tetra pelenkák, baby relik, főkötő, alkendők, Jambo minden színben, baby cipők és harisnyák, keresztelőkészletek, kitűnő fehér barcból gyermekkabátok, pólyakötők, ingecskék. — Hozott anyagból gyorsan és izlésesen olcsón készítek gyermekruhát és kabátokat!

KERESLET

Sárga-viaszt bármily mennyiségben napi áron vesz Grósz Nagy Ferenc Aranygyászaru gyógyszerára (színház mellett). 3423

Házvezetőnőnek ajánlkozik 34 éves keresztény úri nő, lehetőleg vidékre. Boros Lajosné, Kossuth-utca 22. szám. 3382

Veszek fehérműveket, selymeket, paplanokat, garnitúrákat és szőnyeget. Kaiser, Piac-u. 7. 3334

Cipészegedék felvételnek állandó munkára. Weinberger cipőgyár, Piac-utca 19, az udvarban. 3421

Úgyes fiatal segéd vagy leány, ki fűszerüzletben teljesen jártas, felvétetik Nyil-u. 2. 3420

Huszártiszt priecs-nyerget keres megvételre. Arany János-u. 23. 3426

ELADÁS

Jó karban levő piros és fehér pokrócok, fotelek eladók. Piac 59, földszint. 3422

Mindenféle üres üvegek és 25-30 hl. boroshordó eladó. Darabos-utca 48. 3418

Eladó szabad kézből Szoboszlay-u. 11/a számú lakás telekkel. Érdeklődők írjanak dr. Vass Imre ügyvédnek, Budapest, Futó-utca 10. szám. 3376

Felelős szerkesztő:

Dr. SZATAI FERENC.

Kiadja:

Debreczen sz. kir. város és a Tiszántuli református egyházkerületkönyvnyomda-vállalata.